Súd:	Krajský súd Žilina
Spisová značka:	5Co/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5618202739
Dátum vydania rozhodnutia:	19. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. František Dulačka
ECLI:	ECLI:SK:KSZA:2021:5618202739.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej, v právnej veci žalobcu: T. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXXX/X, P., právne zastúpený JUDr. Miloslavom Hrickom, advokátom so sídlom C. X.. R. XXX, K. Mikuláš, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, v konaní o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 22. 09. 2020 č. k. 11C/25/2018-419, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I., v ktorej zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 9 500,- eur, z r u š u j e .

Rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I., v ktorej zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu škody titulom ušlého zisku vo výške 6 910,67 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 6 910,67 eur od 01. 10. 2018 do zaplatenia,
m e n í tak, že v tejto časti žalobu z a m i e t a .

Rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I., v ktorej zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu škody titulom trov obhajoby v trestnom konaní vo výške 7 645,64 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 7 645,64 eur od 01. 10. 2018 do zaplatenia, m e n í tak, že žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 2 993,66 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 2 993,66 eur od 01. 10. 2018 do zaplatenia a vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a .

Rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I., v ktorej žalobcovi priznal 5 % úrok z omeškania zo sumy 9 500,- eur od uplynutia lehoty na plnenie do zaplatenia, m e n í tak, že žalobu v tejto časti z a m i e t a .

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. z o s t á v a nedotknutý.

Žalovanému p r i z n á v a proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobcovi nárok na náhradu škody vo výške 14 556,31 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania od 01. 10. 2018 do zaplatenia a nahradiť nemajetkovú ujmu vo výške 9 500 eur, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Ak žalovaná v súdom určenej lehote nenahradí žalobcovi nemajetkovú ujmu, patrí žalobcovi aj 5 % úrok z omeškania zo sumy 9 500 eur od uplynutia lehoty na plnenie do zaplatenia (výrok I.). V zostávajúcej časti (nároku na náhradu trov obhajoby v trestnom konaní) žalobu ako nedôvodnú

zamietol (výrok II.). V zmysle § 257 CSP prihliadol na okolnosti prejednávanej veci a úspešnejšej žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok III.). Vychádzal zo skutkového zistenia, že žalobcovi za skutok - zločin lúpeže spáchaného formou spolupáchateľstva, pre ktorý uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Liptovskom Mikuláši zo dňa 30. 11. 2007 ČVS:ORP-306-JP-2007 bolo začaté voči nemu trestné stíhanie, v dôsledku ktorého na základe rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 27. 02. 2014 sp. zn. 1T/128/2009 vykonával trest odňatia slobody od 18. 09. 2014 do 27. 04. 2015, bol rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 03. 02. 2017 sp. zn. 1T/128/2009 oslobodený spod obžaloby, zakladá nárok na náhradu škody voči štátu. Pokiaľ došlo k oslobodeniu spod obžaloby, treba vychádzať z toho, že obžalovaný čin nespáchal a uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia je potrebné považovať za nezákonné rozhodnutie. Aj z ustálenej judikatúry vyplýva, že nárok na náhradu škody spôsobené začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, pričom rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia trestného stíhania je jeho neskorší výsledok. Pri rozhodovaní o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vychádzal z podmienok § 12 ods. 2 zákona č. 274/2017 Z. z. a považoval za primeranú formu zadosťučinenia sumu 9 500 eur, teda jednu polovicu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú právny poriadok priznáva obetiam trestných činnov s následkom smrti. Žalobcovi priznal ďalej nárok na náhradu škody titulom ušlého zisku vo výške 6 910,67 eur, ktorého výška bola ustálená odvolacím súdom, na základe jeho predchádzajúceho rozhodnutia vo veci. Za dôvodne uplatnený považoval aj nárok na zaplatenie náhrady škody titulom trov obhajoby v celkovej výške 7 645,64 eur. Za zastupovanie žalobcu právnym zástupcom JUDr. Milanom Cíbikom v trestnom konaní, vychádzajúc z vyúčtovania trov z 22. 10. 2010, považoval za dôvodne uplatnené trovy obhajoby vo výške 6 253,95 eur. Za zastupovanie žalobcu v trestnom konaní obhajcom JUDr. Miloslavom Hrickom, považoval za dôvodne uplatnené trovy obhajoby vo výške 741,69 eur a v ostatnej časti (do výšky 900 eur uplatnených trov) žalobu považoval v uvedenej časti za nedôvodnú. Za zastupovanie žalobcu obhajcom JUDr. Bachanom v obnove konania považoval za dôvodne uplatnené trovy obhajoby vo výške 650 eur. Preto v prevyšujúcej časti žalobu na náhradu škody titulom trov obhajoby (nad rozsah priznanej sumy 7 645,64 eur) ako nedôvodnú zamietol.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, vo výroku I. o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 14 556,31 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 14 556,31 eur od 01. 10. 2018 do zaplatenia, priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 9 500 eur a priznaného 5 % úroku z omeškania zo sumy 9 500 eur od uplynutia lehoty na plnenie do zaplatenia, podala v zákonom stanovej lehote odvolanie žalovaná. Namietala, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu škody titulom ušlého zisku vo výške 6 910,67 eur len na závere, že ho jeho výška bola ustálená aj odvolacím súdom. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v časti priznania ušlého zisku vo výške 6 910,67 eur nespĺňa teda ani len elementárne požiadavky pre obsah odôvodnenia rozsudku vyžadované § 220 CSP, nehovoriac už o požiadavke presvedčivosti odôvodnenia rozsudku. Vychádzajúc z priebehu konania a v ňom vykonaných dôkazov (čestné prehlásenia, faktúry), je možné dospieť k záveru, že suma 6 910,67 eur ako ušlý zisk má (pravdepodobne) zodpovedá výške plnení vyplývajúcich z niektorých z týchto listinných dôkazov žalobcom doložených do konania. Z hodnotenia predložených dôkazov žalobcom je možné vyvodiť, že medzi žalobcom a obchodnou spoločnosťou SHIPTECH s.r.o., prípadne spoločnosťou SINAMA s.r.o. nebolo preukázané, že by existoval akýkoľvek zmluvný vzťah zakladajúci nárok na zmluvnú odmenu pre žalobcu, a to v konkrétnej výške. V tejto súvislosti poukázal na samotnú výpoveď žalobcu na pojednávaní konanom dňa 21. 05. 2019, výpovede svedkov Ing. R. Y. a S. P., ktoré takéto tvrdenia žalobcu nepreukazujú. Žalobca do konania nepredložil žiadne relevantné dôkazy preukázajúce jeho prípadný a dostatočne konkrétny obchodno-právny vzťah medzi ním a ktoroukoľvek z uvedených obchodných spoločností. Žalobca dokonca nepredložil ani svedkom Ing. Y. na pojednávaní spomenutú emailovú komunikáciu, ktorá mala preukazovať existenciu objednávky prác od žalobcu. Taktiež neexistuje akýkoľvek dôkaz o možnej odmene, ktorá by žalobcovi v prípade vykonania vyfakturovaných prác prináležala (zmluva, prípadne objednávka a jej prijatie). Priznanie nároku na náhradu ušlého zisku žalobcovi len na základe faktúr, ktoré boli predložené do konania, v ktorých figuruje spoločnosť SHIPTECH s.r.o., raz ako odberateľ a raz ako dodávateľ vykonaných prác, predstavuje nielen nesprávne právne posúdenie veci, ale aj nesprávne zistenie skutkového stavu. Súd prvej inštancie pravdepodobne dospel k záveru, že na podklade uvedených faktúr, by si žalobca (nebyť výkonu trestu odňatia slobody) mohol voči spoločnosti SHIPTECH s.r.o. fakturovať sumu v týchto faktúrach uvedenú. Výška zmluvnej odmeny je výsledkom rokovaní zmluvných strán. Ak by existoval zmluvný vzťah medzi žalobcom a spoločnosťou SHIPTECH s.r.o. na vykonanie prác, ktorého súčasťou by bola aj dohoda o výške zmluvnej odmeny, táto mohla byť dohodnutá v inej (nižšej výške). Z uvedeného vyplýva, že nebolo možné ustáliť, akú cenu by tejto spoločnosti fakturoval žalobca a to pre absenciu

dôkazu o existencii samotného zmluvného vzťahu medzi ním a spoločnosťou SHIPTECH s.r.o., ktorého súčasťou by bola aj dohoda o výške zmluvnej odmeny. Pokiaľ sa týka faktúry č. 4-2/SH/2014 vystavenej dodávateľom Ing. I. I. vo vzťahu k spoločnosti SHIPTECH s.r.o. (teda vykonávanie prác pre spoločnosť SHIPTECH s.r.o.), takéto zistenia nemohli viesť súd prvej inštancie k záveru o preukázaní ušlého zisku žalobcu. Ak súd prvej inštancie priznal žalobcovi ako náhradu ušlého zisku plnú sumu vyplývajúcu z predložených faktúr, opomenul zohľadniť, že ak by žalobca aj vyfakturoval spoločnosti SHIPTECH s.r.o. napr. sumu 2 744 eur podľa faktúry č. 4-2/SH/2014, rozsah ušlého zisku žalobcu by nezodpovedal plnej sume uvedenej vo faktúrach. Za nedôvodné považoval aj v celej výške zostatku uplatneného nároku na náhradu škody na trovy obhajoby po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu v uvedenej časti. Vo výroku I. popri náhrade ušlého zisku priznal aj náhradu trov právneho zastúpenia v trestnom konaní, súhrne vo výške 7 645,64 eur, pričom v súvislosti s jeho zastupovaním v predmetnom trestnom konaní JUDr. Milanom Cíbikom priznal náhradu vo výške 6 253,95 eur, JUDr. Hrickom vo výške 741,69 eur a JUDr. Bachanom vo výške 650 eur. Z úkonov vyúčtovaných JUDr. Bachanom bolo možné dospieť k záveru o účelnosti len štyroch úkonov a to prevzatie a príprava z 18. 12. 2014, návrh na povolenie obnovy konania zo dňa 29. 12. 2014, nazretie do súdneho spisu dňa 17. 02. 2015 a doplnenie návrhu na povolenie obnovy konania dňa 26. 02. 2015, za ktoré môže patriť náhrada najviac vo výške 516,70 eur (2 úkony za rok 2014 po 120,23 eur plus 7,21 eur režijný paušál a 2 úkony za rok 2015 po 123,50 eur plus 7,41 eur režijný paušál.) Hoci následne dňa 25. 03. 2015 obhajca doručil súdu návrh na doplnenie dokazovania a v ten istý deň vykonal ďalšie nazretie do spisu, tieto úkony nemožno považovať za účelné, keďže tomu predchádzali takmer totožné úkony obhajcu (nazretie do spisu + doplnenie návrh na povolenie obnovy konania) a to bez toho, aby sa medzičasom uskutočnil iný procesný úkon, ktorý by potrebu nazretia do spisu a podania písomného návrhu na doplnenie dokazovania vyvolal. Trovy obhajoby od advokátskej kancelárie JUDr. Milana Cíbika boli 2x účtované a to zo dňa 24. 09. 2014 vo výške 4 432,12 eur a zo dňa 22. 10. 2010 vo výške 1 729,83 eur. V priebehu konania zo strany žalobcu bola preukázaná (potvrdením uskutočnenia prevodu s dátumom 20. 06. 2019) len úhrada trov obhajoby JUDr. Milanovi Cíbikovi vo výške 1 735,27 eur, v ostatnej časti žalobca úhradu ostatných trov JUDr. Milanovi Cíbikovi v priebehu konania pred súdom prvej inštancie nepreukázal. Doklady o úhrade, ktoré žalobca v konaní predložil, v súčte preukazujú len úhrady sumy 3 224,85 eur, z toho suma 900 eur predstavuje úhrada trov JUDr. Hricka, ktorá bola podľa rozhodnutia súdu prvej inštancie dôvodná len do výšky 741,69 eur. Za nedôvodné považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie v priznaní nemajetkovej ujmy vo výške 9 500 eur, keďže náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 9 500 eur bola priznaná na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku zo dňa 17. 09. 2019 sp. zn. 11C/25/2018, vo vzťahu ku ktorému nároku odvolanie nepodával. Takto súdom priznanú istinu náhrady nemajetkovej ujmy v sume 9 500 eur žalobcovi uhradil dňa 03. 01. 2020, k čomu prikladá v prílohe doklad o úhrade. Vo zvyšnej časti náhrady nemajetkovej ujmy (nad sumu 9 500 eur) bola žaloba rozsudkom súdu prvej inštancie zo dňa 17. 09. 2019, v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu z 21. 07. 2020 č. k. 5Co/4/2020-369 právoplatne zamietnutá. Súd prvej inštancie nesprávne žalobcovi priznal aj príslušenstvo - akýsi podmienený „úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9 500 eur od začiatku plynutia lehoty na plnenie do zaplatenia.“ Už vo svojom prvom odvolaní proti rozsudku prvej inštancie zo dňa 17. 09. 2019 namietala, že vzhľadom na doterajšiu rozhodovaciu prax nemôže byť rozsudkom, ktorým súd určuje náhradu nemajetkovej ujmy, zaviazaná k povinnosti úhrady úroku z omeškania z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Uvedená námietka nesmerovala k nesprávne určenému dňu začiatku omeškania, prípadne nesprávne určenej výške úrokov, ale k samotnej nemožnosti priznať úroky z omeškania z priznávanej náhrady nemajetkovej ujmy. Povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je daná žiadnym existujúcim záväzkovým vzťahom, ale vzniká až na základe konštitutívneho súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená výška a doba plnenia a až uplynutím takto určenej lehoty na plnenie sa dlžník môže dostať do omeškania. Možnosť priznania úroku z omeškania pri samotnom rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy teda neprichádza do úvahy, lebo právo na tento druh zadosťučinenia nie je majetkovou pohľadávkou z už existujúceho záväzkového právneho vzťahu. Uvedený názor je v súlade aj s rozhodovacou praxou súdov SR napr. v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 24. 06. 1998 sp. zn 1Cdo/15/1997 uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 45/2000 a naň nadväzujúce rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. 03. 2020 sp. zn. 6Cdo/185/2011. Za nesprávne považuje aj rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania, keď aplikoval ustanovenie § 257 CSP, aj keď neboli k tomu dané dôvody. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania mal súd prvej inštancie aplikovať ustanovenie § 255 ods. 2 CSP a priznať jej nárok na náhradu trov v rozsahu, v akom bola úspešná. V tejto súvislosti poukázala aj na závery Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS/168/2018, ktorý sa zaoberal prípustnosťou aplikácie § 257 CSP pri rozhodovaní o trovách konania, ktoré závery možno aplikovať aj vo vzťahu k okolnostiam danej prejednávanej veci. V tejto súvislosti poukazuje na výšku uplatneného

nároku na náhradu škody a na konečný výsledok súdu v jeho priznaní, pričom neúspech žalobcu v konaní vychádza výlučne zo zjavnej nedôvodnosti a neprimeranosti výšky nárokov, ktorých sa svojou žalobou domáhal. Ani právny záver súdu prvej inštancie o procesnom úspechu žalobcu v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nie je správny, vzhľadom na závery vyjadrené v náleze Ústavného súdu SR z 13. 02. 2020 č. k. IV.ÚS/652/2018-44. Žiadala preto ako úspešnej v konaní priznať nárok na náhradu trov podľa pomeru úspechu strán v spore.

3. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala včas (§ 362 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP) po nariadení odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v intenciách § 379 a § 380 CSP, ktorý podľa § 388 CSP zmenil z nasledovných dôvodov:

5. Z výsledkov vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplýva, že uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Liptovskom Mikuláši zo dňa 30. 11. 2007 ČVS:ORP-306-JP-2007 bolo začaté trestné stíhanie voči žalobcovi ako obvinenému pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. c) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal žalobca sťažnosť, o ktorej rozhodla Okresná prokuratúra Liptovský Mikuláš uznesením zo dňa 04. 04. 2008 č. 1Pv608/07-15 tak, že sťažnosť ako nedôvodnú zamietla. Okresná prokuratúra v Liptovskom Mikuláši podala vo veci dňa 16. 11. 2009 obžalobu, na základe ktorej Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom z 27. 02. 2014 sp. zn. 1T/128/2009 uznal žalobcu spolu s obžalovaným R. P. za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. c) Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov. Na základe podaného odvolania Krajský súd v Žiline uznesením z 16. 09. 2014 sp. zn. 1To/55/2014 odvolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol. Žalobca nastúpil na výkon trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou dňa 18. 09. 2014. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 27. 05. 2015 sp. zn. 2Nt/28/2014 súd povolil obnovu konania a zároveň zrušil v prospech žalobcu výrok o vine a treste. Výkon trestu odňatia slobody bol žalobcovi prerušený a žalobca bol prepustený na slobodu dňa 27. 05. 2015. Následne žalobca bol rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 03. 02. 2017 sp. zn. 1To/128/2007 oslobodený spod obžaloby.

6. Podľa § 6 ods. 1 vety prvej zákona č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

7. Základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 vety prvej zákona č. 514/2003 Z. z. je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to je pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Doterajšia súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená, preto dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery prijaté súdnou judikatúrou v čase platnosti zákona č. 58/69 Zb. sú po zmene právnej úpravy (na základe zákona č. 514/2003 Z. z.) stále použiteľné (viď napr. nález Ústavného súdu SR I. ÚS/320/2016, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 M Cdo/15/2009). Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie správne dospel k záveru o zodpovednosti žalovanej (štátu) v dôsledku vydania nezákonného rozhodnutia - začatia trestného stíhania, keďže vzhľadom na konečný výsledok vedenia trestného konania - oslobodenie spod obžaloby na základe rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 03. 02. 2017 sp. zn. 1T/128/2009, je možné takéto rozhodnutie v zmysle podmienok § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z. z. považovať za nezákonné a z tohto dôvodu za zrušené.

8. Z hľadiska zodpovednosti štátu za spôsobenú škodu a na základe podmienok zákona č. 514/2003 Z. z., žalobca na základe podanej žaloby sa vo vzťahu k žalovanej domáhal zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy (§ 17 zákona č. 514/2003 Z. z.) vo výške 24 000 eur za vedenie trestného stíhania, 24 000 eur za výkon trestu odňatia slobody (celkovo vo výške 48 000 eur); ďalej si uplatnil nárok na náhradu škody titulom ušlého zisku v celkovej výške 36 400 eur (11 400 eur + 25 000 eur), nárok na náhradu škody titulom trov obhajoby vzniknutých v trestnom konaní v celkovej výške 8 291,82 eur, z toho trovy obhajoby vzniknuté a uplatnené právnym zástupcom JUDr. Milanom Cíbikom za obdobie od 22. 10. 2010 do 16. 09. 2014 vo výške 3 346,85 eur a za obdobie od 31. 01. 2008 do 22. 10. 2008 vo výške 3 394,96 eur, trovy obhajoby vynaložené a uplatnené právnym zástupcom JUDr. Milanom Hrickom za obdobie od 05. 06. 2015 do 03. 02. 2017 vo výške 900 eur a trovy obhajoby konania uplatnené JUDr. Jurajom Bachanom vo výške 650 eur.

9. Vo vzťahu rozhodovania súdu prvej inštancie k uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, súd prvej inštancie rozsudkom z 17. 09. 2019 (vo výroku I.) zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 9 500 eur a vo zvyšnej časti (výrok III.) nárok na náhradu nemajetkovej ujmy s príslušným úrokom z omeškania, zamietol. Krajský súd v Žiline v rozsudku z 21. 07. 2020 sp. zn. 5Co/4/2020-369 vo vzťahu k rozhodovaniu k výroku I. súdu prvej inštancie nesprávne uviedol, že zrušuje aj časť výroku, ktorou bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 9 500 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 9 500 eur od 01. 10. 2018 do zaplatenia, napriek tomu, že tento nárok žalobcu odvolaním žalovanej napadnutý nebol. Na základe tohto zistenia odvolací súd v následnom odvolacom konaní vydal dňa 21. 04. 2021 č. k. 5Co/1/2021-459 v súlade s ustanovením § 224 CSP uznesenie, ktorým predmetný výrok rozsudku odvolacieho súdu z 21. 07. 2020 č. k. 5Co/4/2020-369 opravil. Predmetom odvolacieho konania zostala tá časť výroku rozsudku súdu prvej inštancie z 22. 09. 2020 č. k. 11C/25/2018-419 (druhý rozsudok súdu prvej inštancie), ktorým priznal žalobcovi „5 % úrok z omeškania zo sumy 9 500 eur od uplynutia lehoty na plnenie do zaplatenia“, ktorý bol napadnutý odvolaním žalovanej.

10. Podľa zaužívanej súdnej praxe (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 14. 03. 2012 sp. zn. 6Cdo/185/2011) povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia; až uplynutím takto určenej lehoty plnenia sa dlžník dostáva do omeškania. Na základe rozsudku súdu prvej inštancie z 17. 09. 2019 č. k. 11C/25/2018-302 bolo povinnosťou žalovanej zaplatiť nemajetkovú ujmu vo výške 9 500 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Predmetný rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť dňa 03. 12. 2019. Žalovaná v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie (v poradí druhého) uviedla, že svoju povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 9 500 eur si splnila 03. 01. 2020. Žalobca v odvolacom konaní uvádzanú skutočnosť žalovanou nenamietal. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ žalovaná si uloženú povinnosť na základe rozhodnutia súdu prvej inštancie zaplatiť nemajetkovú ujmu v lehote 30 dní splnila, nevznikla jej povinnosť zaplatiť žalobcovi uplatnený úrok z omeškania zo žalovanej sumy, keďže k omeškaniu dlžníka nedošlo. Z uvedených dôvodov odvolací súd preto v napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a nárok žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 9 500 eur zamietol.

11. Na základe zopakovania dokazovania v odvolacom konaní odvolací súd dospel k záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku žalobcu na náhradu škody titulom ušlého zisku, na základe rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výške 6 910,67 eur s príslušenstvom.

12. Ušlý zisk sa v súlade s konštantnou judikatúrou súdov definuje ako ujma spočívajúca v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh veci dalo očakávať. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je to u skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu. Nestačí pri tom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, alebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu veci (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti).

13. Dôkazné bremeno ohľadom naplnenia týchto podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu pritom zaťažuje poškodeného. Aj existencia ušlého zisku musí byť vždy bezpečne preukázaná. V prípade ušlého zisku nie je možné preukázať jeho reálnu existenciu, ale musia byť dokazované také

konkrétne skutkové okolnosti (tvrdené poškodeným), ktoré pri logickej úvahe povedú súd k záveru, že ušlý zisk by skutočne vznikol nebyť protiprávnej udalosti, t. j. dokazuje sa pravdepodobnosť dosiahnutia ušlého zisku u poškodeného v danom čase a podľa miery dôkaznej pravdepodobnosti, je potom možné urobiť záver o tom, či by za daných okolností bol žalovaným ušlý zisk aj reálnym. Nepreukázanie existencie takýchto skutkových okolností by potom mohlo viesť len k záveru, že ušlý zisk, ktorého sa žalobca v konaní domáha je skutočne iba fikciou (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/513/2014). Aj v prípade ušlého zisku musí ísť o ujmu už nastalú (vzniklú) a nie o ujmu, ktorá by hypoteticky mohla vzniknúť v budúcnosti (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/23/2008). Za ušlý zisk teda nemožno považovať hypotetický ušlý zisk, ktorý nemá žiadny konkrétny preukázateľný základ.

14. Záver súdu prvej inštancie, ktorým žalobcovi priznal nárok na náhradu škody titulom ušlého zisku vo výške 6 910,67 eur len na závere, „že jeho výška bola ustálená aj odvolacím súdom“ nezodpovedá podmienkam uvedeným v § 220 CSP. Takýto postup súdu prvej inštancie zakladá porušenie práva strany sporu na spravodlivý proces, ktorý spôsobuje nepreskúmateľnosť takéhoto rozhodnutia.

15. Odvolací súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel v zmysle vyššie uvádzaných intencií výkladu ušlého zisku k záveru, že žalobca na základe tvrdených skutkových okolností a dôkaznej iniciatívy v konaní, existenciu ušlého zisku nepreukázal. V tomto smere zo strany žalobcu už v žalobe absentovali skutkové tvrdenia o tom, či už v minulosti existoval medzi ním (či už fyzickou alebo právnickou osobou) a obchodnou spoločnosťou SHIPTECH s.r.o., prípadne spoločnosťou SINAMA s.r.o. pred nástupom žalobcu do výkonu trestu odňatia slobody akýkoľvek zmluvný vzťah zakladajúci nárok na zmluvnú odmenu, o aké práce a za akú odmenu mal tieto žalobca uskutočňovať (ak by do výkonu trestu odňatia slobody nenastúpil), či by tieto práce vykonával ako subdodávateľ, prípadne ako dodávateľ a v akej výške, od koho, by si za vykonané práce účtoval. Nejasne v tomto vyznieva aj samotná výpoveď žalobcu na pojednávaní konanom dňa 21. 05. 2019, ktorý uvádzal spôsob dojednania odmeny najskôr na základe ústnej dohody, že mal byť odmeňovaný na základe hodinovej odmeny, tak ako účtoval hodiny, že „ak mal robiť nejaké špeciálne roboty, tak za tieto ho odmeňovali samostatne“. Podľa svedeckej výpovede Ing. R. Y., ktorý mal potvrdzovať tvrdené skutočnosti, takáto komunikácia mala prebehnúť prostredníctvom emailu, ktorá však žalobcom súdu prvej inštancie predložená nebola. Ani svedok S. P. konkrétnu dohodu o prácach a o výške odmeny nepotvrdil, odvolal sa na listinné dôkazy, ktoré existujú, ktoré však súdu prvej inštancie predložené neboli. Na základe takýchto skutkových tvrdení žalobcu nebolo možné ustáliť ani právny vzťah, na základe ktorých by mal žalobca pre všetky v žalobe a v konaní uvádzané spoločnosti práce vykonávať a odvodzovanie nároku na náhradu ušlého zisku, keď si spoločnosti SIPTECH s.r.o., SINAMA s.r.o., Good Lunch s.r.o., NERO s.r.o. a ďalšie si navzájom účtovali peňažné sumy (v niektorých prípadoch ako dodávateľ a aj odberateľ) je len fikciou, u ktorých uvádzané sumy (v fakturách) nemožno v žiadnom prípade stotožniť s uplatnenou sumou na zaplatenie ušlého zisku na základe podanej žaloby žalobcom. Na základe takto zisteného stavu odvolací súd dospel k záveru, že žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal existenciu takých skutkových okolností, ktoré by mohli viesť k záveru, že ušlý zisk, ktorého sa v konaní domáhal, bolo by dôvodné priznať; pre nepreukázanie jeho existencie, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 388 CSP zmenil a nárok žalobcu na zaplatenie sumy 6 910,67 eur zamietol.

16. Súd prvej inštancie priznal (vo výroku I.) žalobcovi nárok na náhradu škody titulom trov právneho zastúpenia v trestnom konaní v súhrnnej výške 7 645,64 eur (po čiastočnom zamietnutí žaloby na základe predchádzajúceho rozhodnutia súdu prvej inštancie), ktoré vznikli v súvislosti s jeho zastupovaním v predmetnom trestnom konaní obhajcom JUDr. Milanom Cíbikom, JUDr. Milanom Hrickom a JUDr. Jarajom Bachanom. Pokiaľ súd prvej inštancie priznal nárok na náhradu škody titulom trov obhajoby v súvislosti so zastupovaním žalobcu v trestnom konaní JUDr. Milanom Hrickom a ktoré súd prvej inštancie priznal vo výške 741,69 eur, táto časť priznaného a zamietnutého nároku odvolaním žalobcu a žalovaného napadnutá nebola.

17. Na základe podaného odvolania žalovaná namietala priznanie nároku na náhradu škody titulom trov obhajoby vzniknutých so zastupovaním JUDr. Milanom Cíbikom (súdom prvej inštancie priznaných vo výške 6 253,95 eur) z dôvodu, že žalobca hodnoverne dokladom preukázal úhradu týchto trov len vo výške 1 735,27 eur. Z výsledkov vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplýva, že JUDr. Milan Cíbik 2-krát vyúčtoval trovy obhajoby za zastupovanie žalobcu v trestnom konaní a to zo dňa 24. 09. 2014 vo výške 4 432,12 eur a zo dňa 22. 10. 2010 vo výške 1 729,83 eur. V priebehu konania pred

súdom prvej inštancie bolo preukázané potvrdením uskutočnenia prevodu z 20. 06. 2019, že žalobca uhradil advokátskej kancelárii JUDr. Milana Cíbika sumu 1 735,27 eur, v ostatnej časti (ani v priebehu odvolacieho konania) úhradu vyúčtovaných trov tomuto právnemu zástupcovi žalobca nepreukázal. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd považoval z hľadiska podmienok § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka t. j. predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, za preukázanú úhradu trov obhajoby JUDr. Milanovi Cíbikovi len v rozsahu 1 735,27 eur, v ostatnej časti, z dôvodu nepreukázania predpokladov vzniku skutočnej škody, žalobu považoval za nedôvodnú.

18. Za dôvodné považoval odvolací súd aj odvolanie žalovanej proti rozsudku súdu prvej inštancie v tej časti, v ktorej priznal žalobcovi nárok na náhradu škody titulom trov obhajoby priznaných a uhradených JUDr. Bachanovi v trestnom konaní v celkovej výške 650 eur. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, vychádzajúc z podmienok vyhlášky č. 655/2014 Z. z. bolo dôvodné priznať uplatnené trovy právneho zástupcu JUDr. Bachana za vykonané úkony právnej pomoci v trestnom konaní za dva úkony - prevzatie a príprava zo dňa 18. 12. 2014, návrh na povolenie obnovy zo dňa 29. 12. 2014, 2x 120,23 eur + 7,21 eur režijný paušál a za dva úkony za rok 2015 - nazretie do súdneho spisu zo dňa 17. 02. 2015 a doplnenie návrhu na povolenie obnovy konania z 26. 02. 2015 t. j. 2x po 123,50 eur + 7,41 eur t. j. v celkovej výške 516,70 eur. Následne uplatnené úkony právnej pomoci z 25. 03. 2015 - návrh na doplnenie dokazovania a nazretie do spisu odvolací súd nepovažoval za účelné, nakoľko vychádzajúc zo sledu úkonov, v akom boli z hľadiska obsahu a času vykonávané, nevyplýva žiadna skutočnosť, aby po prevzatí veci a opätovnom nazretí do súdneho spisu z 17. 12. 2015 bolo potrebné vykonať ďalšie úkony - nazretie do súdneho spisu a návrh na doplnenie dokazovania, ktoré nereflektujú napríklad na procesný úkon súdu, alebo na dôležité skutočnosti vyplývajúce z konania.

19. Na základe uvedeného preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, pokiaľ súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu škody titulom trov obhajoby v trestnom konaní vo výške 7 645,64 eur zmenil tak, že zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť sumu 2 993,66 eur (741,69 eur + 1 735,27 eur + 516,70 eur), s príslušným úrokom z omeškania, v súlade s ustanovením § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády č. 87/95 Z. z. a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

20. O trovách prvostupňového a odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v plnej výške, vychádzajúc tak z okolností prejednávanej veci. Je zrejmé, že na základe podanej žaloby si žalobca uplatňoval nárok na náhradu škody titulom ušlého zisku v celkovej výške 36 400 eur, v ktorej úspešný nebol. Ďalej si uplatňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 48 000 eur, z ktorej súd priznal náhradu vo výške 9 500 eur. Z uplatneného nároku na náhradu škody titulom trov obhajoby v trestnom konaní v celkovej výške 8 291,82 eur bolo žalobcovi priznané plnenie vo výške 2 993,66 eur. V takom prípade pri rozhodovaní o trovách konania by do úvahy prichádzala aplikácia ustanovenia § 255 ods. 2 CSP. Vychádzajúc aj zo záverov nálezu Ústavného súdu SR z 13. 02. 2020 sp. zn. IV. ÚS/652/2018 bolo potrebné prihliadať na to, že žalobca si uplatňoval nároky na náhradu škody vo výške, ktorá bola nielen neprimerané vysoká, ale aj dôkazná iniciatíva žalobcu v konaní bola slabá a neadekvátna, pričom u nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy a trov obhajoby v trestnom konaní zostal žalobca nečinný nielen v preukazovaní svojich tvrdení v žalobe, ale aj vo vzťahu k rozhodovaniu súdu o týchto nárokoch, pokiaľ boli v zostávajúcej časti zamietané. Vzhľadom na takúto procesnú rezignáciu žalobcu v konaní ako aj na výšku priznanej sumy, odvolací súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov celého konania v plnej výške.

21. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.
Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.
Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.
Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)